

Vybudování vnitřního chrámu v člověku

V této souvislosti je třeba si povšimnout, že Rudolf Steiner nazývá na konci uvedené přednášky prostor, kde nepůsobí odpůrčí mocnosti, jako „kubus, krychli či kostku“, který existuje uvnitř lidské bytosti. Zde se však objevuje jistá potíž. Neboť z přednášky vyplývá, že tento svobodný prostor není třírozměrný, nýbrž plošný, rovinný, jelikož se luciferické a ahrimanské mocnosti při svém působení zprava a zleva bezprostředně vzájemně dotýkají a tak mění prostorový

útvary v rovinu (kubus ve čtverec). Jinými slovy, kvality oné „krychle“ existují jen ve směrech vpředu-vzadu a nahoře-dole, nikoli však ve směru vpravo-vlevo.

Proč že, možno se otázat, dovolily vyšší hierarchie, vedoucí vývoj, odpůrcím mocnostem zmocnit se v lidské bytosti právě tohoto směru, který souvisí s činností jeho myšlení? To se stalo, aby se člověk mohl ve svém myšlení zcela emancipovat od bohů a tím vstoupit na cestu, která vede k dosažení plné vnitřní svobody. Neboť kdyby člověk zůstal ve svém myšlení také nadále právě tak přímo spjat s bohy, jak je tomu ještě dnes v citění a chtění, nestal by se nikdy svobodnou bytostí. Zejména stínovitý, nereálný charakter, který má dnes lidské myšlení, jež je všeobecně schopno zrcadlit děje a události zevního světa jen v abstraktní formě, tento stínovitý charakter je bezprostředním následkem té skutečnosti, že se Lucifer a Ahriman úplně zmocnili lidského organismu podle jeho vertikální roviny souměrnosti, udržující se ale také v této části lidské bytosti v rovnováze, a vytvořili tak předpoklady pro jeho prožívání svobody.

Na druhé straně poukazuje Rudolf Steiner v téže přednášce na tu velmi významnou skutečnost, že Jahve, když stvořil člověka, vdechl svůj „živoucí dech“ (Genesis 2; 7) právě do tohoto krychlovitého prostoru ve střední části lidské bytosti (oblast srdce a plic), který je prost působení odpůrců mocností. A to ukazuje, že člověk měl původně skutečně takový *krychlovitý, kostkovitý* prostor, který se mu později ztratil a který musí být znovu vydobyt, chce-li člověk získat vědomý vztah ke Kristu, bez něhož nelze dosáhnout cíle zemského vývoje.

Tento cíl zpodobil Rudolf Steiner v imaginativní formě v poslední, sedmé apokalyptické pečeti (viz GA 104), v jejímž středu je zcela průhledná krychle (krystal soli) jako ten prostor v člověku, z něhož byly odpůrci mocnosti vypuzeny. Luciferičtí a ahrimanští duchové, zpodobení zde jako *dva* hadi, jsou přítomni mimo tento „posvátný prostor“ či vnitřní chrám lidské bytosti. Teprve poté, co byly odpůrcí mocnosti vyhnány z vnitřního chrámu, se otvírá možnost jejich postupného vykoupění, a ony se proměňují, po další duchovní práci, ve

spirály Caduceu (Merkurovy hole), které ukazují cestu ke Svatému grálu. A tak je na vrcholu pečeti „obrácený“ kalich, v němž se zjevuje jakoby pod kopulí neviditelného chrámu Duch svaty v podobě holuba.

„Posvátný prostor“ v oblasti srdce je k tomu ještě středem lidské bytosti, pomocí něhož se uskutečňuje její spojení s vyšším „já“. Neboť i když vyšší já setrvává v současném vývojovém cyklu člověka ještě mimo jeho pozemskou bytost, je s ní přece spojeno právě skrze tuto oblast jako jedinou, jež je prosta odpůrcích mocností. Proto by také měla ztráta tohoto prostoru, kdyby se jej zmocnily odpůrcí síly, o což usiluje zejména Sorat a démoni jemu sloužící, měla by pro lidský vývoj následky vskutku fatální. Neboť taková ztráta by musila vést nevyhnutelně k tomu, že by člověk ztratil své individuální „já“, které by pak již nemohlo prodlévat ve svých pozemských schránách, čímž by se tyto schrány staly, opuštěny svým „pánem“ (Kyrios), kořistí odpůrcích duchů. Podobenství o zlodějích, kteří - podle evangelií - vnikají během nepřítomnosti pána do jeho domu, poukazuje na takovou budoucnost. Takoví lidé bez „já“, o nichž se mluví v Apokalypse, musí pak rozmnožit houfy kobylek s lidskými obličejí a lvími spáry, které ničí vše kolem sebe.

Jelikož je ale dnes pro další vývoj člověka rozhodující jeho svobodná vůle, jsou oba scénáře pro budoucnost stejně možné.

